

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

ACREDITACIÓ DE GRAUS I MÀSTERS UNIVERSITARIS: INFORME DE METAVALUACIÓ 2014-2017

© Agència per a la Qualitat del Sistema
Universitari de Catalunya

C. dels Vergós, 36-42
08017 Barcelona

*Aquesta versió de l'informe no ha estat
sotmesa a correcció lingüística

Primera edició: febrer de 2019

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Autor: Josep Manel Torres Solà

Hi han col·laborat: Esther Adot, Albert Basart, Eva Benito, Caterina Cazalla, Núria Comet, Carme Edo, Conchita Herruzo, Esther Huertas, Anna Prades

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	5
Metodologia	5
Les conclusions principals.....	6
LES SOL·LICITUDS D'ACREDITACIÓ	7
ELS TERMINIS D'EMISSIÓ DELS INFORMES.....	9
ELS COMITÈS I LES PERSONES EXPERTES	10
ELS COSTOS	12
ELS RESULTATS.....	14
Els títols no acreditats	21
LA SATISFACCIÓ	24
LES MILLORES INTRODUÏDES	27
REPTES PER AL PROPER QUATRIENNI.....	29

INTRODUCCIÓ

L'entrada en vigor del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, no només adapta l'estructura de l'ensenyament superior espanyol a l'EEES sinó que també implanta per primera vegada mecanismes d'assegurament de la qualitat que han de complir obligatòriament tots els ensenyaments per tenir caràcter oficial. Aquests mecanismes són la verificació inicial per poder-se implantar, el seguiment del desplegament del títol i l'acreditació amb visita externa de persones expertes transcorreguts quatre anys (en el cas dels màsters) o sis anys (en el cas dels graus i doctorats),

El procés d'acreditació s'inicia a Catalunya en 2014 un cop superada la pròrroga de dos anys que va decretar en Govern Espanyol. Molt abans, però, AQU inicia els treballs per elaborar els documents metodològics amb aportacions de les universitats i de les comissions avaluadores. Posteriorment, la metodologia es presenta en sessions de treball en cada una de les universitats del Sistema Universitari Català.

Un cop transcorreguts quatre anys de la implantació (2014-2017) AQU fa una anàlisi del funcionament i resultats del programa amb la finalitat d'informar, retre comptes i millorar el procés.

Metodologia

Per analogia amb el terme avaluació, la metaavaluació es considera tota aquella investigació sistemàtica l'objectiu de la qual és emetre un judici sobre la qualitat o els mèrits d'una avaluació¹. En aquest sentit la pròpia avaluació i el seu procés es converteix en l'objecte.

Aquest informe de metaavaluació l'afronta AQU amb el doble objectiu de millorar el procés d'avaluació per a l'acreditació de les titulacions universitàries de grau i de màster i contribuir a la transparència de les activitats d'AQU i els seus resultats.

En aquest informe s'analitzen els següents aspectes del procés d'acreditació: les sol·licituds rebudes, la seva tipologia i distribució per universitat, any i branca; els terminis d'emissió dels informes de visita externa i d'acreditació; l'anàlisi dels comitès que han participat en el procés avaluatiu i les persones que els han compost; els costos; els resultats per branca, tipologia de titulació, dimensió i universitat i la seva evolució amb el temps; la no acreditació i l'extinció de títols per universitat i la seva evolució temporal; la satisfacció dels Comitès d'Avaluació Externa (CAE), de les seves secretaries i de les universitats (UTQ); i, finalment, les millores introduïdes en el procés d'avaluació (metodològiques, procedimentals i tecnològiques). No s'inclou aquí un aspecte clau com és l'avaluació de l'impacte de l'acreditació atès que requereix el concurs de les institucions avaluades.

¹ <http://webs.ucm.es/info/eurotheo/diccionario/M/metaevaluacion.htm> . Esther García Sánchez. Universidad Carlos III de Madrid. Consultada febrer 2019.

La metaavaluació s'ha dut a terme tot considerant l'anàlisi dels informes d'avaluació externa i d'acreditació emesos en el 4 primers anys d'implantació del procés, els informes de seguiment i verificació previs a l'acreditació, els resultats emmagatzemats a les bases de dades d'AQU i les enquestes de satisfacció.

Les conclusions principals

En aquest temps s'han avaluat **705 títols de grau i màster (el 64% dels implantats)**. UAB, UB, UIC i UdG ja han acreditat més del 75% de les seves titulacions. El 40% de les titulacions acreditades pertanyen a la UB i UAB. Entre els anys 2015 i 2016 s'avaluen el 75% de les titulacions de grau i màster acreditades. El 40% de les titulacions pertanyen a la branca de Ciències Socials i Jurídiques.

Els informes s'han emès de mitjana **130 dies** després de la sol·licitud d'acreditació i **270** després de la visita del Comitè d'Avaluació Externa (CAE). Tots ells dins dels terminis màxims legals. Tot i el canvi en el procediment d'al·legacions els terminis no s'han pogut reduir més a causa del volum de feina de les comissions i l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat (AAQ) en aquests quatre anys.

S'han constituït **219 comitès d'avaluació externa** i nomenat **1.175 persones expertes** per formar-hi part. El 57.5% de les persones avaluadores són externes al Sistema Universitari Català (SUC). El 10% dels comitès ha comptat amb presència de persones avaluadores d'institucions d'educació superior europees. El 47% de les persones que els han compostat han estat dones la qual cosa demostra el compromís de la AAQ amb la garantia de la paritat de gènere. No obstant això, aquest objectiu ha fallat en les presidències dels CAE (37% de dones) i es fan necessàries accions conduents a assolir la paritat. El 52% dels CAE ha comptat amb una secretària d'AQU i la resta han estat persones expertes externes.

El cost mitjà per **CAE ha estat de 6.500€ i 1.900€ per titulació avaluada**. El 2017 el Consell de Govern d'AQU aprova una millora de la retribució tot i que no s'assoleixen encara les retribucions de 2009 (en 2010 es produeix una retallada del 30%).

El 72% de les titulacions s'han acreditat en el nivell normal, el 18% s'han acreditat en progrés vers l'excel·lència i només un 10% s'han acreditat amb condicions a superar obligatòriament en un període de dos anys. Només una titulació de grau no s'ha acreditat. **El 12% dels graus i el 25% dels màsters s'han acreditat en progrés vers l'excel·lència**. La UPF és la universitat que té el major percentatge de graus acreditats en progrés vers l'excel·lència (46%) i la UAB de màsters (35%). **La dimensió més ben valorada és la corresponent al professorat i la que presenta més condicions la relativa al Sistema de Garantia Interna de la Qualitat**.

8 títols s'han desprogramat després de la visita del CAE i abans de rebre l'informe d'acreditació definitiu, la qual cosa suposa, a la pràctica, una **no acreditació**.

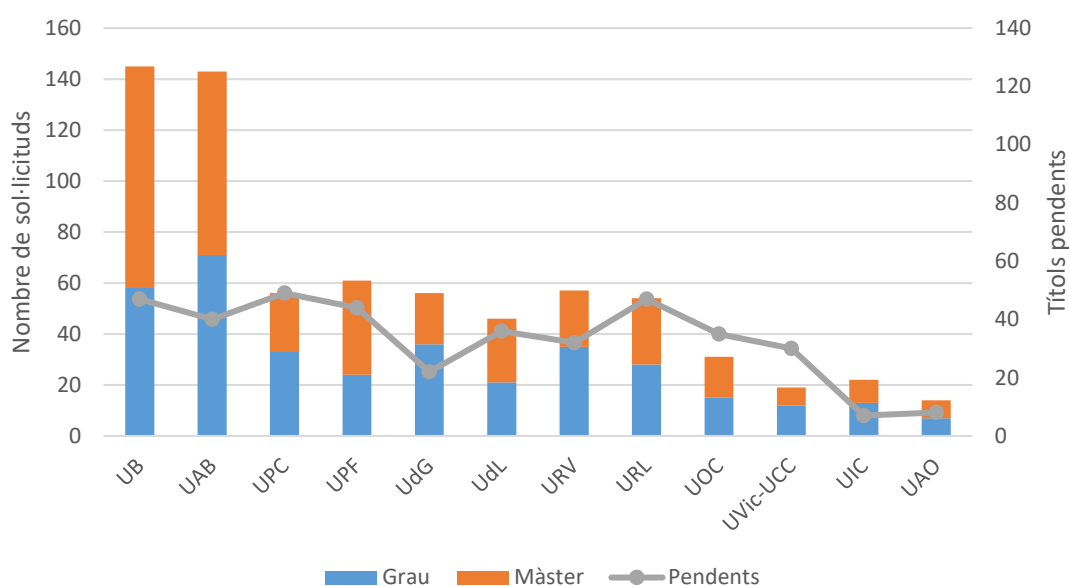
1 de cada 3 títols implantats entre 2008 i 2018 no ha arribat a acreditar-se i s'ha extingit abans de ser avaluat. La universitat que més títols ha extingit en aquest període és la **UAB (86)**.

En general, els CAE i les universitats mostren una **satisfacció elevada** amb el procés d'acreditació que ha desplegat AQU Catalunya.

LES SOL·LICITUDS D'ACREDITACIÓ

Des de l'inici del procés d'acreditació de les titulacions universitàries de grau i de màster i fins a finals de 2017 les universitats catalanes han presentat un total de 705 sol·licituds vàlides, repartides al 50% entre graus i màsters. El Gràfic 1 presenta en columnes el nombre de sol·licituds de grau i de màster presentades per les universitats i en línia el nombre de títols pendents d'acreditar-se.

Gràfic 1. Nombre de sol·licituds d'acreditació per universitat i titulació

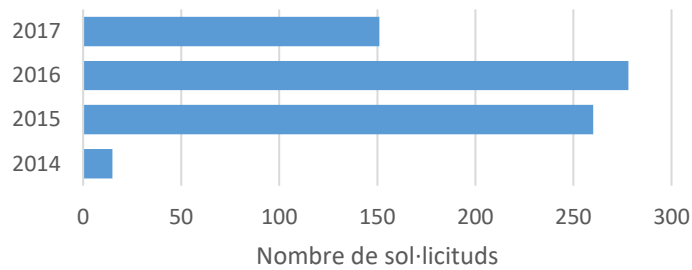

Es pot observar com les sol·licituds presentades per les universitats UB i UAB representen més del 40% del total de sol·licituds i una de cada tres titulacions implantades al SUC (34%).

El nombre de sol·licituds presentades respon al 64% del total de títols de grau i màster universitari implantats a Catalunya. Quatre universitats han acreditat ja més del 75% de les seves titulacions: UAB, UB, UIC i UdG. És de destacar l'esforç fet per UB i UAB pel seu pes en el SUC. Dues universitats han acreditat menys del 50% de les seves titulacions: UVic-UCC (39%) i UOC (47). Els motius són per una banda l'alta renovació del catàleg de titulacions (reverificació) i la incorporació de noves titulacions en aquest catàleg.

**Acreditació
sol·licitada pel 64%
dels títols**

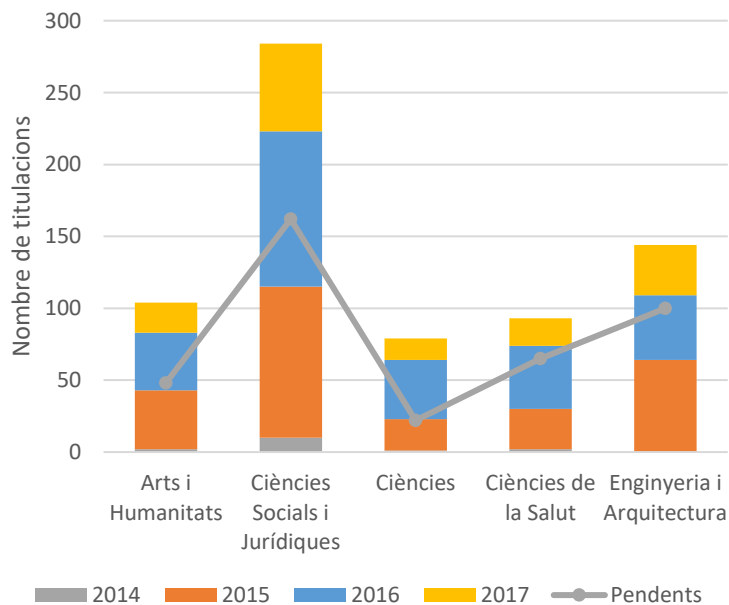
Gràfic 2. Sol·licituds per any

En 2016 es presenta el major nombre de sol·licituds (278, 40%). Entre els anys 2015 i 2016 es presenta el 76% de totes les sol·licituds.

Pel que fa a les branques, a les Ciències Socials i Jurídiques se situa el 40% de les sol·licituds i a Enginyeria i Arquitectura el 20%. La resta oscil·len entre l'11% de les Ciències i el 15% de les Arts i Humanitats.

Gràfic 3. Distribució de les sol·licituds per branques del coneixement

En el gràfic es mostra en les columnes el nombre de sol·licituds distribuïdes per branques i any, i en la línia el nombre de titulacions pendents d'acreditar per a cadascuna d'aquestes branques. Es pot comprovar com el 78% de les titulacions de Ciències ja s'han acreditat, el 68% de les d'Arts i Humanitats i el 64% de les de Ciències Socials i Jurídiques. Ciències de la Salut i Enginyeria i Arquitectura han acreditat cadascuna d'elles el 59% de les titulacions que s'hi adscriuen.

Les universitats sol·liciten l'acreditació de les seves titulacions a la Generalitat de Catalunya a través de la plataforma EACAT que proporciona a totes les administracions públiques catalanes un servei de tramitació interadministrativa. El tràmit va estar operatiu a EACAT des de la tardor de 2014 i totes les sol·licituds s'han pogut tramitar a través de la plataforma que ha incorporat diverses millores en aquests quatre anys. La més important és la possibilitat de desistir el tràmit directament des de la plataforma.

ELS TERMINIS D'EMISSIÓ DELS INFORMES

La resolució de la sol·licitud d'acreditació l'ha d'emetre el Consejo de Universidades en un termini màxim de sis mesos, prorrogable tres més. Superat aquest termini sense una resolució expressa el títol queda automàticament acreditat. Per tant, AQU ha d'emetre els seus informes d'acreditació de forma que el CU disposi de temps suficient per emetre la resolució. En aquest sentit, el temps mitjà emprat per AQU per emetre els informes d'acreditació ha estat de **130 dies** (4,3 mesos), el que ha assegurat en tot moment que el CU hagi pogut emetre la resolució dintre dels 9 mesos posteriors a la sol·licitud.

2015 va ser l'any en què els terminis van ser més àgils. En aquest any, de mitjana els informes es van emetre en 112 dies. Pel que fa a les comissions, els terminis van oscil·lar entre el 151 dies d'Arts i Humanitats i els 106 d'Enginyeria i Arquitectura. La Taula 1 mostra els terminis de resolució per comissió i any.

Emissió dels
informes en 130
dies

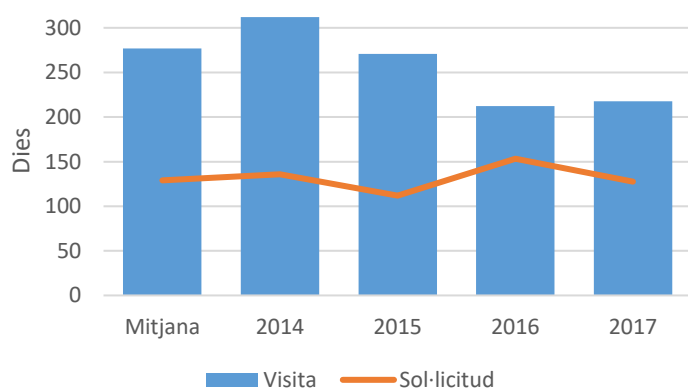
Taula 1. Terminis d'emissió d'informes d'acreditació per comissió i any (dies)

	2014	2015	2016	2017	Mitjana
Arts i Humanitats	123	176	155	116	151
Ciències Socials i Jurídiques	126	122	152	143	134
Ciències	126	54	170	152	127
Ciències de la Salut	173	117	158	113	133
Enginyeria i Arquitectura	172	90	134	101	106

AQU Catalunya ha plantejat el seu procés d'acreditació tot deslligant l'avaluació externa i la sol·licitud de l'acreditació per, entre altres qüestions, poder complir amb els terminis legals. Per aquesta raó és important conèixer quins han estat els terminis d'emissió dels informes respecte a la data d'avaluació externa perquè dona una idea més completa de la durada total de la fase externa. En aquest sentit, el termini mitjà d'emissió dels informes des del moment de la visita és de 277 dies (9,2 mesos). Això suposa 97 dies més que el termini legal de sis mesos. Davant d'aquest fet, a mitjans de 2015 es va modificar el procediment d'acreditació per escurçar aquests terminis. L'acció va consistir en emetre alhora els informes de visita emesos pels CAE i els d'acreditació emesos per les CEA i, per tant, habilitant un sol període d'al·legacions. El canvi ha estat molt positiu atès que des de 2016 s'ha disminuït el temps d'emissió de l'informe

d'acreditació des de la visita un 30%. Quant al temps transcorregut des de la sol·licitud formal aquest s'ha mantingut estable al voltant dels 130 dies. El temps d'emissió d'informes està molt influït per la feina que tenen les Comissions específiques d'avaluació (CEA). Aquestes comissions són les responsables dels processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació. En la mesura que disminueixin la proposta d'implantació de noves memòries o modificació de les titulacions desplegades es podrà anar reduint els terminis d'emissió dels informes d'acreditació.

Gràfic 4. Comparació entre els terminis d'emissió de l'informe d'acreditació

En el gràfic 4 es comparen els terminis d'emissió dels informes d'acreditació comptats des del moment que es duu a terme la visita del comitè (visita) i des del moment en què la institució sol·licita l'acreditació del títol formalment (sol·licitud).

**Resolució
 d'acreditació 175 dies**

Com es veu hi ha una diferència important entre el temps necessari per avaluar i emetre l'informe d'acreditació (277 dies) i els temps emprats des de la sol·licitud formal d'acreditació (129 dies).

El temps mitjà de resolució d'acreditació, és a dir, la decisió legal d'acreditar o no una titulació universitària que pren el Consejo de Universidades, se situa en 175 dies, és a dir, molt proper al termini legal establert (6 mesos). Aquest termini ha fluctuat entre els 204 dies de 2014 i els 154 de 2015. El CU triga de mitjana 40 dies en emetre la resolució final un cop AQU ha emès l'informe d'acreditació.

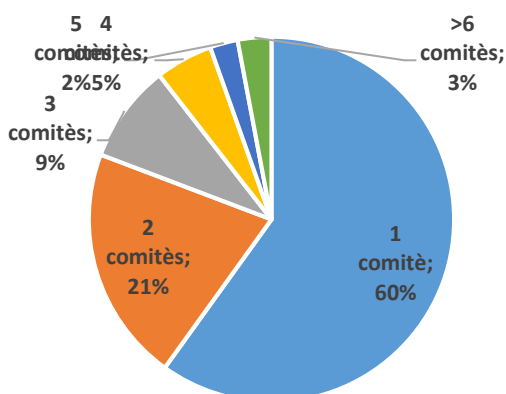
ELS COMITÈS I LES PERSONES EXPERTES

**219 Comitès i 1.175
 nomenaments**

En el període 2014-2017 han participat en el programa d'acreditació 618 persones expertes (acadèmiques, professionals, estudiants i metodòlogues) i s'han constituït 219 comitès d'avaluació externa. Un 40% d'aquestes persones

(253) han repetit en més d'un comitè, per la qual cosa, s'han dut a terme un total de 1175 nomenaments de persones expertes.

Gràfic 5. Avaluacions realitzades per les expertes

En la confecció dels Comitès d'avaluació externa (CAE), AQU ha volgut combinar persones amb una àmplia experiència en avaluació de la qualitat amb persones novells. Així el 60% (1;60%) de les persones expertes han dut a terme única avaluació, el 21% en dues i el 9% en tres. L'10% restant n'ha fet més 4 avaluacions i correspon a les persones que s'han encarregat de les secretaries dels comitès.

Un dels objectius d'AQU és mantenir la paritat de sexe en els seus òrgans d'avaluació. En el cas de l'acreditació el 47% de les persones nomenades són dones. No obstant això, s'ha de fer un esforç més important quant a les presidències dels Comitès d'avaluació externa (CAE) atès que només en el 32% dels casos l'han ocupat dones. En gran part, això es deu a la dificultat de trobar catedràtiques en els àmbits avaluats.

10% dels comitès amb presència internacional

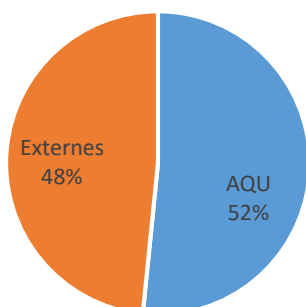
El 55% de les persones avaluadores que han participat provenen d'universitats de la resta d'Espanya, fonamentalment acadèmiques. El 42,5% provenen de Catalunya, la majoria d'estudiants i professionals dels àmbits avaluats. El 2,5% restant prové d'universitats europees. 1 de cada 10 comitès ha tingut algun membre internacional.

Taula 2. Comitès i persones expertes per any*

	# CAE	Experts*	Homes	Dones	Dones Presidentes
2014	27	138	74	64	15%
2015	59	309	164	145	37%
2016	84	462	240	222	31%
2017	49	266	145	121	35%

* Nomenaments (inclou la repetició de les persones expertes)

Gràfic 6. Distribució de les secretaries dels CAE (2014-2017)

El 52% de les secretaries metodològiques dels CAE les han dut a terme personal tècnic d'AQU. Especialment, al llarg dels anys 2014 i 2015 en què van ser assumides per AQU el 100% i el 68% de les secretaries. A partir de mitjans de 2015, davant el creixent nombre d'acreditacions a dur a terme i la impossibilitat d'assumir-les totes per part de les persones tècniques d'AQU es formen 33 persones d'unitats tècniques d'universitats i acadèmiques (20 d'universitats de la resta d'Espanya i 13 d'universitats catalanes) perquè assumeixin aquestes tasques. Així, en 2016 ja són el 69% els comitès en mans de secretàries externes a AQU i en 2017 el 60%.

El 48% de les persones expertes han estat acadèmiques, el 23% estudiants, el 21% professionals i el 8% secretàries.

Taula 3. Les persones expertes segons el seu perfil*

	Acadèmiques	Estudiants	Professionals	Secretàries
Dones	121	75	57	28
Homes	180	69	73	22

* 3 persones han tingut 2 rols diferents

AQU ha destinat a la retribució de la feina de les persones expertes un total de €903.888.

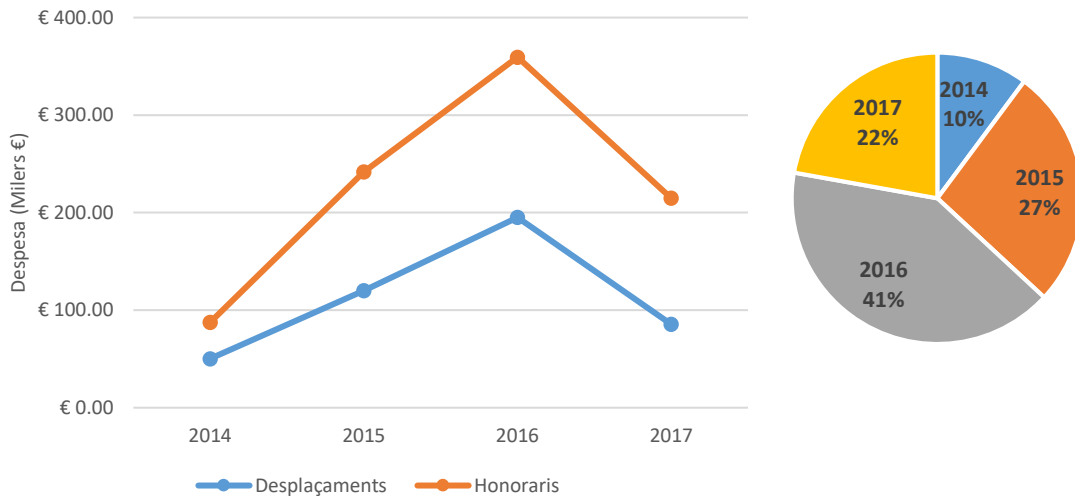
Taula 4. Retribució de les persones expertes

	2014	2015	2016	2017
Honoraris	€ 87.547	€241.927	€359.411	€215.003

ELS COSTOS

AQU Catalunya ha destinat € 1.354.726,34 al finançament de les activitats d'avaluació per a l'acreditació de les titulacions oficials des de 2014 a la fi de 2017.

Gràfic 7. Distribució anual de la despesa (en milers d'euros i en percentatge)

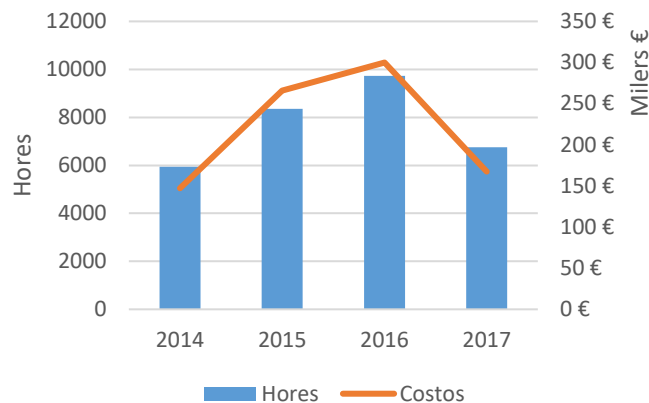

Dues terceres parts de la despesa (€ 903.888,04) s'han destinat als honoraris de les persones avaluadores i una tercera part (€ 450.838,30) correspon a les despeses derivades del desplaçament d'aquestes persones.

€ 1.924 per títol
€ 6.482 per CAE

S'han destinat de mitjana € 1.924,33 a l'acreditació de cada títol i € 6.481,94 a cada un dels CAE que s'han constituït. Les persones que han ostentat la presidència i les secretaries dels CAE han rebut de mitjana una retribució de € 711 i la resta de membres € 445. La retribució de les persones expertes va partir una reducció d'aproximadament el 30% l'any 2010 com a conseqüència de la crisi econòmica. L'any 2017 el Consell de Govern va aprovar una millora dels honoraris. No obstant això, la retribució de les expertes continua sent baixa si es compara amb altres agències del nostre entorn. Hi ha marge, doncs, per adequar la retribució de les persones col·laboradores d'AQU a l'encàrrec que reben, sempre supeditat a la sostenibilitat financera de l'Agència.

Gràfic 8. Despesa interna d'AQU

En el període 2014-2017, internament AQU ha invertit 30.800 hores del seu personal a l'acreditació que corresponen a una dedicació de 19 persones a temps complet i una despesa de € 880.000. Per tant, la despesa total del procés d'acreditació ha estat prop de 2,235 milions d'euros.

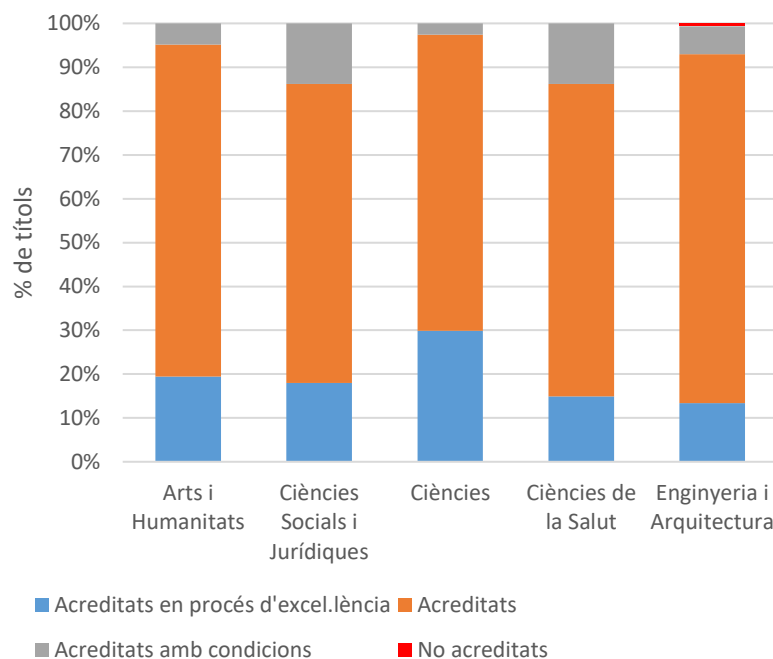
ELS RESULTATS

Les 705 sol·licituds vàlides rebudes s'han resolt de la forma que es mostra a la Taula 5. Com es pot observar, la majoria de les titulacions s'han acreditat (72%) i un 18% ho han estat en progrés vers l'excel·lència. Un 10% s'han acreditat amb condicions i només un grau de la branca d'Enginyeria i Arquitectura no s'ha acreditat i està, per tant, en procés d'extinció.

Taula 5. Resultats de l'acreditació de graus i màsters universitaris per branca de coneixement

	No acreditat	Acreditat amb condicions	Acreditat	Acreditat en progrés vers l'excel·lència	Total
Arts i Humanitats	0	5	78	20	103
Ciències Socials i Jurídiques	0	40	197	52	289
Ciències	0	2	52	23	77
Ciències de la Salut	0	13	67	14	94
Enginyeria i Arquitectura	1	9	113	19	142
Total	1	69	507	128	705

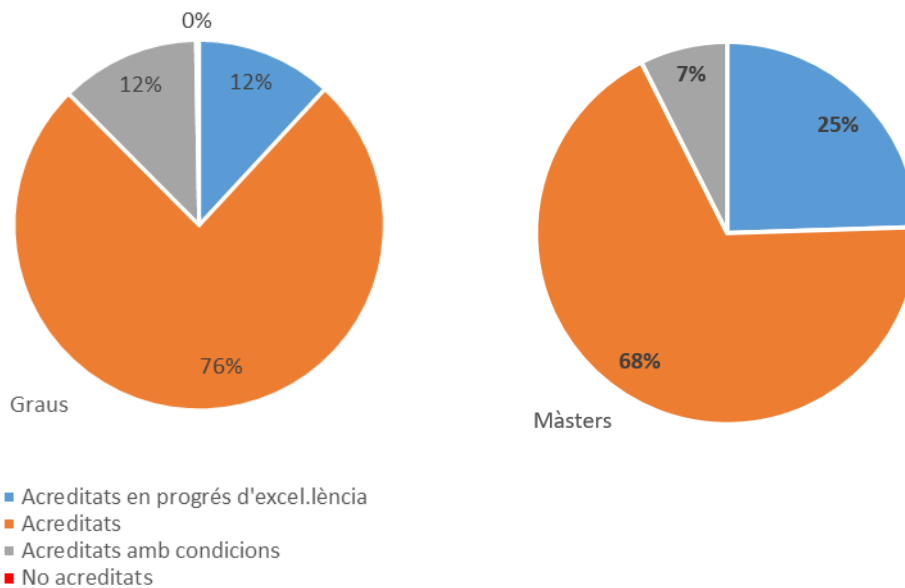
Gràfic 9. Resultats per branca de coneixement (%)

La branca que presenta la millor qualificació de les seves titulacions és Ciències: gairebé 1 de cada tres titulacions s'han acreditat en progrés vers l'excel·lència i només un 3% presenten condicions. La branca d'Enginyeria i Arquitectura presenta el percentatge més baix de titulacions acreditades en progrés vers l'excel·lència (13.5%) i Ciències Socials i Jurídiques i Ciències de Salut són les que tenen un percentatge major de titulacions acreditades amb condicions (14%) que han de resoldre en un termini no superior als dos anys. Transcorregut aquest temps AQU avalua el grau de resolució dels problemes detectats i, si escau, obliga a implantar noves accions correctores. L'any 2017 es van avaluar 154 titulacions que van presentar algun estàndard condicionat en les acreditacions emeses els anys 2014 i 2015.

En el següent gràfic es mostren els resultats de l'acreditació desagregats per a graus i per a màsters universitaris.

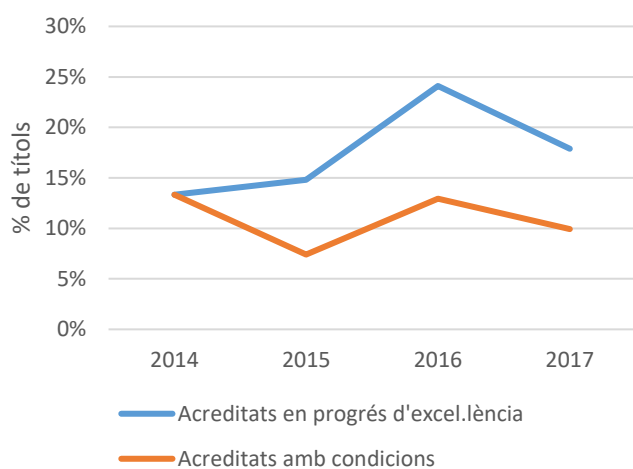
Gràfic 10. Resultats de l'acreditació per a graus i màsters (%).

En general, es pot afirmar que els màsters universitaris presenten una qualitat major que els graus i els seus resultats es poden considerar molt bons. Un de cada quatre màsters universitaris s'han acreditat en progrés vers l'excel·lència i només un 7% ha presentat problemes significatius. En canvi, la proporció de graus acreditats en progrés vers l'excel·lència és només del 12%, percentatge que coincideix amb els que presenten problemes. El motiu d'aquesta diferència és que els màsters universitaris presenten una major qualitat en dues dimensions clau: l'adequació del professorat al programa formatiu i la qualitat dels resultats. Per exemple, el professorat del 40% dels màsters universitaris avaluats és excel·lent, percentatge que baixa al 18% en els graus. Les causes estan relacionades amb una baixa proporció de professorat doctor i acreditat que ve acompanyada d'una elevada inestabilitat. En els màsters es concentra la major proporció de professorat estable amb una consolidada trajectòria docent i investigadora. De forma similar, el 25% dels màsters presenten resultats acadèmics excel·lents per un 15% dels graus (veure Gràfic 12). Molts factors poden contribuir a aquesta valoració: la mida dels grups, la qualitat del professorat, la maduresa dels estudiants, etc.

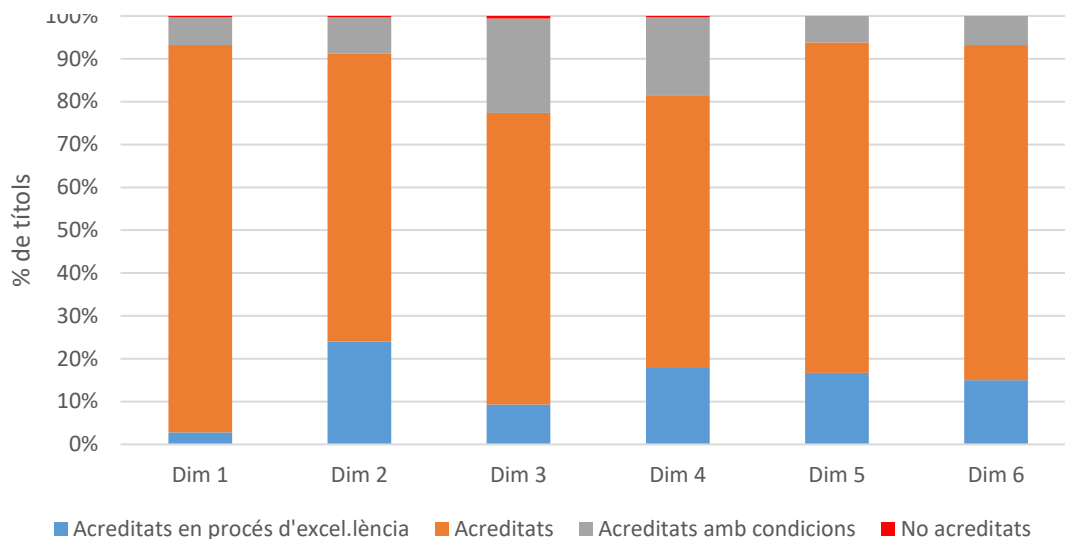
Si es comparen els percentatges de títols acreditats en progrés vers l'excel·lència i amb condicions s'observa que, tret de l'any 2014, s'acrediten cada any el doble de títols en progrés d'excel·lència que amb condicions, la qual cosa demostra la bona qualitat dels títols que s'imparteixen a Catalunya.

Gràfic 11. Evolució dels títols acreditats en progrés vers l'excel·lència i amb condicions amb el temps

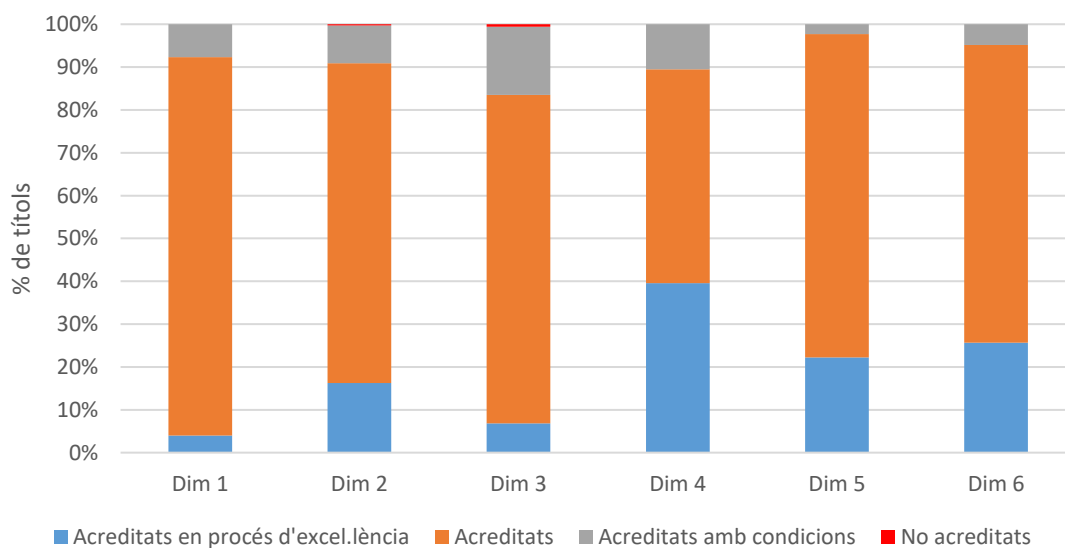

Els resultats obtinguts per graus i màsters no segueixen cap tendència temporal. El major nombre d'acreditats en progrés vers l'excel·lència es donen al 2016 tant per a graus (17%) com per a màsters universitaris (34%). Pel que fa als títols condicionats, al 2017 suposa el màxim per a graus (21%) i el 2014 per a màsters (15%).

Gràfic 12. Valoració de cada una de les dimensions avaluades per a graus i màsters

Màsters

Dim 1: Qualitat del programa formatiu

Dim 2: Pertinència de la informació pública

Dim 3: Eficàcia del SGIQ

Dim 4: Adequació del professorat al programa formatiu

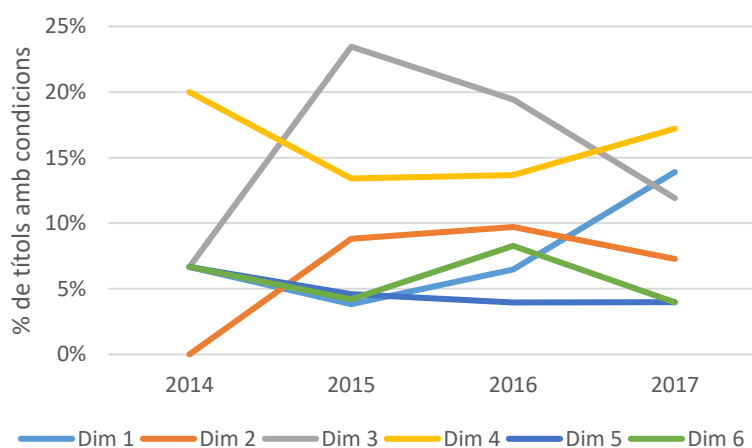
Dim 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

Dim 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

La dimensió amb més condicions és l'eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat tant a graus com a màsters. No obstant això, la millora d'aquest aspecte ha estat evident al llarg dels darrers dos anys. Si al 2015, gairebé un de cada quatre títols tenia aquesta dimensió condicionada al 2016 eren el 19% i al 2017 només el 12% (Gràfic 13). En tractar-se d'una

dimensió de centre la progressiva implantació de SGIQ ha influït positivament a tots els títols que imparteixen.

Gràfic 13. Gràfic 13. Evolució del percentatge de dimensions condicionades al llarg del temps

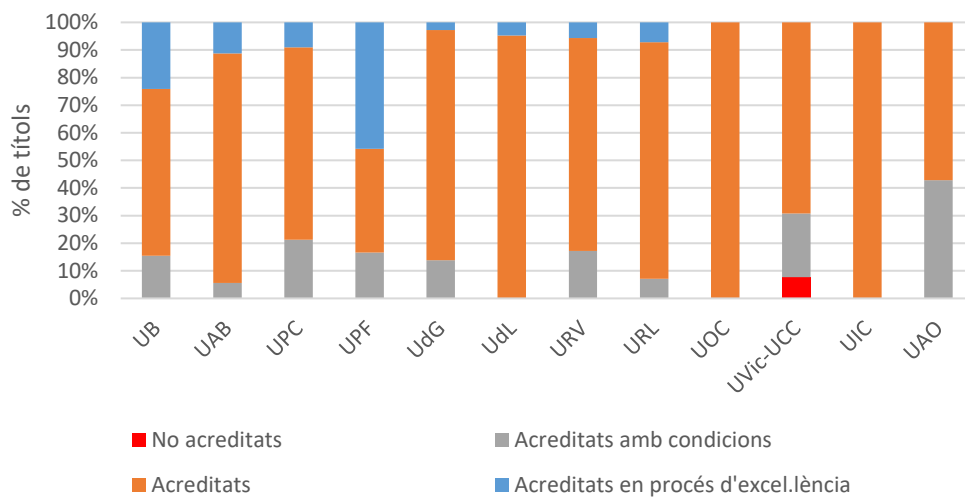
Es pot observar com 4 de les sis dimensions han millorat al llarg del temps, especialment aquelles que depenen del centre com ara l'eficàcia del SGIQ, la informació pública i els sistemes de suport a l'aprenentatge. També ho ha fet la qualitat dels resultats. En canvi, tant la qualitat del programa formatiu com l'adequació del professorat han incrementat les avaluacions condicionades. En tots dos casos aquest increment té a veure, fonamentalment, amb el no assoliment dels percentatges de professorat doctor.

Taula 6. Resultats de l'acreditació de graus i màsters universitaris per universitat

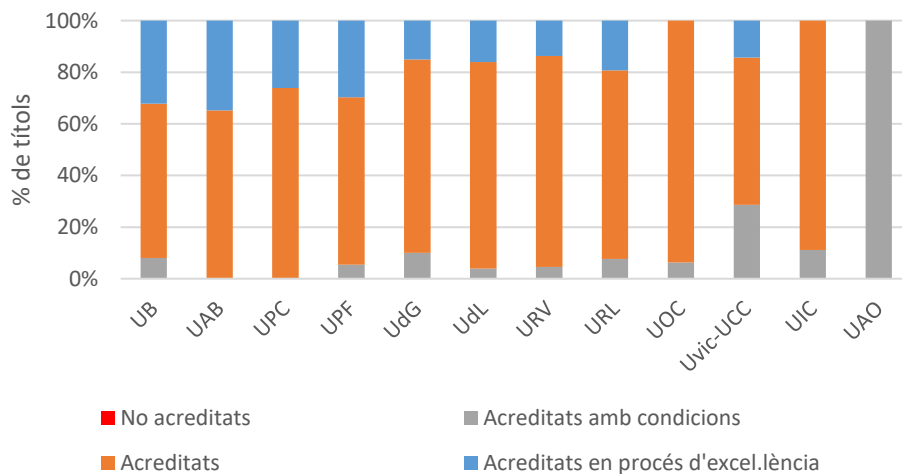
	No acreditat	Acreditat amb condicions	Acreditat	Acreditat en progrés cap a l'excel·lència	Total
UB	0	16	87	42	145
UAB	0	4	106	33	143
UPC	0	7	40	9	56
UPF	0	6	33	22	61
UdG	0	7	45	4	56
UdL	0	1	40	5	46
URV	0	7	45	5	57
URL	0	4	43	7	54
UOC	0	1	30	0	31
UVic-UCC	1	5	13	0	20
UIC	0	1	21	0	22
UAO	0	10	4	0	14
Total	1	69	507	128	705

La universitat que més títols acreditats en progrés vers l'excel·lència té és la UPF amb un 36% dels seus títols amb la màxima qualificació. La segueixen UB (29%) i UAB (23%). UPC, UdL i URL tenen entre l'11 i el 16% dels seus títols acreditats en progrés d'excel·lència. A UdG, URV i UVic-UCC són menys del 10% i UOC, UIC i UAO no en tenen cap. Per contra, pràcticament tres de cada quatre títols de la UAO s'han acreditat amb condicions i un de cada quatre a la UVic-UCC. Cinc universitats tenen entre el 10 i el 13% dels seus títols condicionats (UB, UPC, UPF, UdG i URV) i la resta per sota del 10%.

Gràfic 14. Resultats de l'acreditació de graus i màsters per universitat.

Màsters

S'ha de destacar la UPF pel que fa a la qualitat docent dels seus títols de grau. Pràcticament el 50% dels seus títols de grau s'han acreditat en progrés vers l'excel·lència. A la UB 1 de cada 4 títols ha rebut la màxima qualificació i l'11% a la UAB. La resta d'universitats presenten un

percentatge inferior al 10%. Quant als títols condicionats destaca la UAO-CEU amb un 43% i la UVic-UCC i UPC amb un 23 i 21%, respectivament.

Quant a la qualitat docent dels màsters, la situació és més igualada que en el cas dels graus. La UAB presenta la major proporció en la seva oferta de màsters amb la màxima qualificació, el 35%. A més cap de les seves titulacions s'ha condicionat com tampoc a la UPC. Segueixen la UAB, la UB (32%), UPF (30%) i UPC (26%). UdG, UdL, URV, URL i UVic-UCC es mouen entre el 14 i el 19%. La resta d'universitats no n'ofereixen cap en progrés vers l'excel·lència. S'ha de destacar el cas de la UAO-CEU en què la totalitat de les seves titulacions de màsters s'han acreditat amb condicions significatives. També és preocupant el cas de la UVic-UCC amb el 29% dels màsters universitaris condicionats. Les segueixen UIC (11%) i UdG (10%).

Els títols no acreditats

En aquests darrers quatre anys només s'ha emès un informe desfavorable d'acreditació a un grau de la UVic-UCC (veure Taula 6). En la pràctica els títols no acreditats són més i corresponen a aquelles titulacions que es van avaluar externament i en rebre un informe previ desfavorable les institucions van decidir no continuar amb el procés i extingir-les. Són 2 titulacions de grau i 6 de màster universitari distribuïdes de la manera següent:

Taula 7. Títols no acreditats amb visita

	Grau	Màster
UB	—	2
UAB	—	1
UPC	2	—
UIC	—	1
UAO	—	2

Tot i això el nombre de titulacions no acreditades del conjunt avaluat és molt baix (1.3%). Això indica la bona qualitat dels ensenyaments universitaris que s'imparteixen a Catalunya.

Una altra dada a tenir present és el nombre de títols que s'haurien d'haver acreditat en aquest període i no ho han fet i, per tant, s'han extingit. Des del curs 2010-2011 un total de 463 títols han desaparegut del Sistema universitari català, el que representa que, pràcticament, 1 de cada 3 títols oferts en aquest període s'han extingit abans de ser acreditats. El 75% corresponen a màsters universitaris (355 títols). El 86% s'han extingit entre els cursos 2012-2013 i 2016-2017, és a dir, en ple procés d'acreditació que comença el curs 2013-2014. La màxima desprogramació d'estudis es dona el curs 2015-2016 amb 95 títols, el 21% del total de títols extingits. És evident, doncs, que l'acreditació ha tingut un alt impacte en el reordenament de la oferta acadèmica. S'ha produït una autoregulació de l'oferta davant la incertesa de superar el procés d'acreditació. En aquest

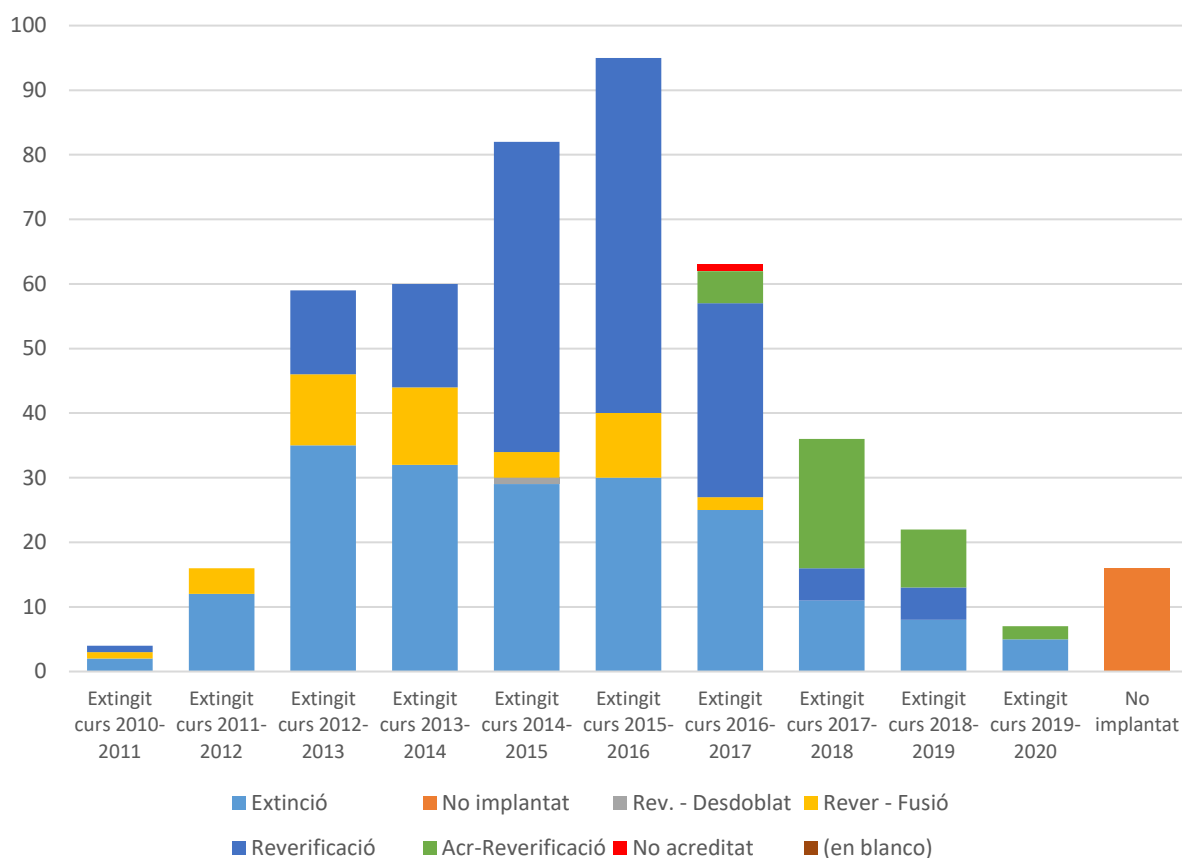
1 de cada 3 títols
desprogramats

sentit, les universitats han presentat a acreditar les titulacions que preveien superar el procés d'acreditació.

La causa més important de desprogramació d'estudis durant aquest període és la desaparició de l'estudi sense que se substitueixi per cap altre. Aquest procés d'extinció suposa el 41% dels 462 títols desprogramats. En el 38% dels casos els títols s'han reverificat, és a dir, s'han extingit però s'han substituït pel mateix títol modificat en major o menor mesura. En el 9,5% dels casos s'ha produït una reverificació tot fusionant dos o més títols. El 3,5% correspon a no implantacions, és a dir, títols verificats que mai s'han ofert.

A partir del curs 2016-2017 es dona un nou fenomen: la reverificació de títols acreditats. Aquesta és la causa d'extinció del 8% dels títols desprogramats en el SUC.

Gràfic 15. Títols extingits per curs acadèmic i els seus motius

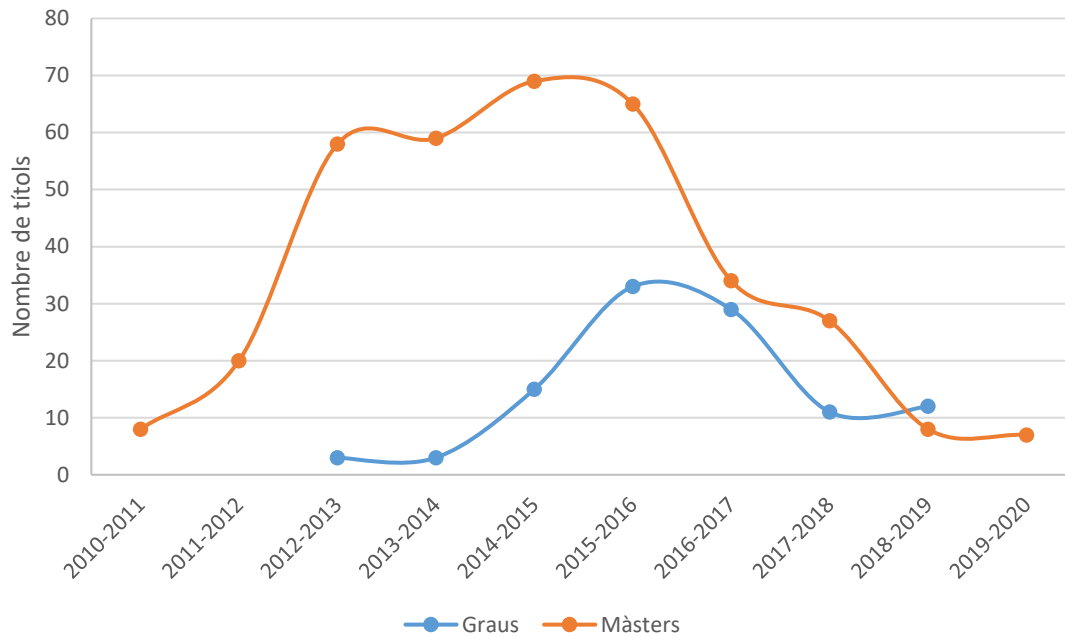

El Gràfic 15 mostra les causes de desprogramació d'estudis curs a curs des del 2010-2011.

Com ja s'ha comentat 3 de cada 4 títols desprogramats corresponen a màsters universitaris. També en el temps s'observa un comportament diferent entre graus i màsters. L'extinció de graus comença dos cursos més tard que en el cas de màsters i presenta el seu màxim entre els cursos 2015-2016 i 2016-2017 (en el màsters la màxima extinció es troba entre els cursos 2012-

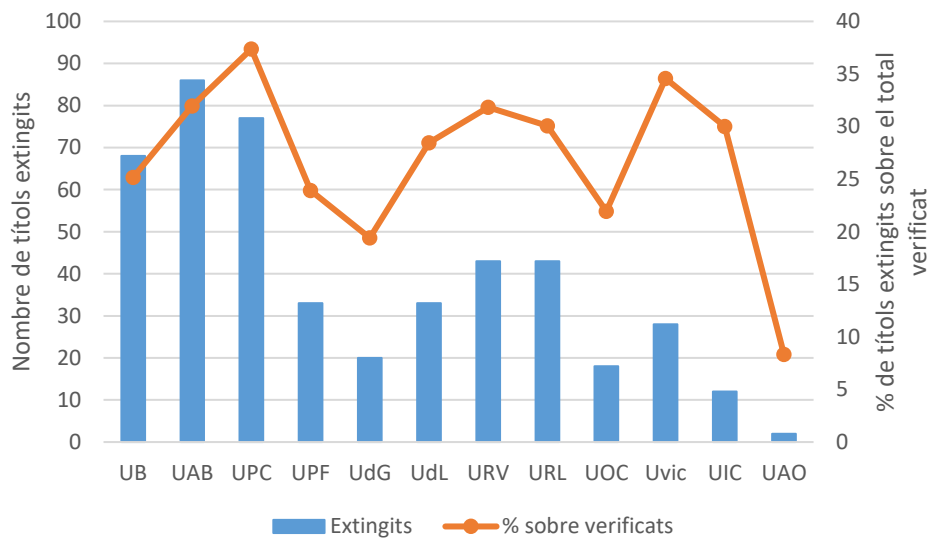
2013 i 2015-2016). El Gràfic 16 mostra aquesta evolució. S'observa també una certa tendència a la desprogramació de títols a partir del curs 2017-2018 que caldrà veure si es consolida.

Gràfic 16. Evolució en la desprogramació de graus i màsters universitaris.

Les universitats que han desprogramat una major proporció de títols respecte dels inicialment implantats són la UPC (37%) i la UVic-UCC (35%). En la UAB, URV, URL i UIC aquesta proporció és superior al 30%. Excepte la UAO CEU totes les universitats han desprogramat més del 20% dels seus títols.

Gràfic 17. Nombre de títols extingits i percentatge que representen sobre el total de títols implantats en el període 2010-2018

LA SATISFACCIÓ

Al llarg d'aquests anys AQU ha dut a terme diferents enquestes de satisfacció per conèixer l'opinió dels diferents col·lectius implicats, en especial, comitès d'avaluació externa i universitats.

Taula 8. Opinió de les persones que componen els CAE

	Molt adequada	Adequada	Poc adequada	Gens adequada
1. Adequació del CAE	65%	33%	1%	0%
2. Adequació de la logística i preparació de l'avaluació	65%	32%	3%	0%
3. Jornada de formació	42%	51%	5%	2%
4. Qualitat de l'autoinforme	37%	59%	4%	0%
5. Qualitat de les evidències aportades	23%	70%	6%	0%
6. Qualitat de l'anàlisi i aportacions fetes pel CAE	48%	49%	3%	0%
7. Audiències: representativitat, assistència i grau de participació	51%	44%	4%	1%
8. Actuació del CAE: acord entre membres, actitud, participació, etc.	78%	20%	2%	0%
9. Informe oral: consistència, adequació, recepció de la institució, etc.	61%	37%	2%	0%
10. Procés d'elaboració de l'informe extern	48%	47%	5%	0%
11. Qualitat de l'informe extern	57%	42%	1%	0%
12. Satisfacció amb el procés d'al·legacions	35%	54%	8%	2%
13. La guia d'avaluació externa com a eina útil per a l'avaluació	50%	46%	4%	0%
14. Les rúbriques per a la redacció de l'informe d'avaluació externa	41%	51%	8%	0%
15. Les plantilles i eines per a la redacció dels informes externs	44%	48%	7%	0%

16. La plataforma informàtica com a facilitadora de l'avaluació	44%	48%	8%	0%
17. Actuació del president/a	75%	21%	3%	1%
18. Actuació de les persones acadèmiques	74%	24%	1%	1%
19. Actuació de les persones professionals	67%	27%	5%	1%
20. Actuació dels estudiants	68%	29%	3%	1%
21. Actuació del secretari/a	87%	11%	2%	0%
22. Satisfacció amb la vostra actuació en el CAE	59%	40%	0%	0%
23. Satisfacció amb el funcionament global del CAE	70%	29%	1%	0%
24. Satisfacció amb el model global d'avaluació adoptat	60%	37%	3%	0%

Enquestes dutes a terme entre 2014 i 2016.
Grau de resposta: 75% (439 respostes de 584 persones enquestades)

La Taula 8 mostra els resultats de les enquestes de satisfacció que s'han dut a terme entre les persones avaluadores. El grau de resposta és del 75%. En general, la satisfacció d'aquestes persones amb el procés d'acreditació és alta o molt alta. No obstant això, s'observen alguns aspectes a millorar i que l'Àrea d'Avaluació de la Qualitat ha tingut en compte i ha implantat accions de millora (veure apartat següent). En especial, el procés d'al·legacions i les plantilles i plataformes informàtiques per a l'avaluació.

Els comitès es mostren també menys satisfets amb els autoinformes i les evidències aportades. No obstant això, s'observa també que l'opinió sobre la qualitat d'aquests productes ha millorat a llarg del temps fins al punt que ja no es duen a terme visites prèvies a les institucions avaluades.

L'aspecte millor valorat sens dubte, és el perfil i actuació de les persones encarregades de les secretaries dels CAE.

Taula 9. Valoració de les persones secretàries de CAE sobre l'actuació de la resta de membres

	Molt adequada	Adequada	Poc adequada	Gens adequada
1. Adequació de les aportacions abans de la visita				
President/a	33%	50%	17%	0%
Acadèmic/a	41%	41%	13%	4%
Professional	33%	44%	15%	8%
Estudiant	38%	53%	10%	0%
2. Adequació de les aportacions a les audiències				
President/a	43%	50%	7%	0%
Acadèmic/a	47%	36%	16%	2%
Professional	34%	45%	16%	5%
Estudiant	45%	48%	8%	0%
3. Adequació de les aportacions a l'informe extern				
President/a	36%	45%	14%	5%
Acadèmic/a	33%	46%	11%	11%

Professional	18%	50%	24%	8%
Estudiant	28%	51%	21%	0%
4. Valoració del treball en equip				
President/a	60%	31%	5%	5%
Acadèmic/a	43%	50%	4%	2%
Professional	51%	38%	3%	8%
Estudiant	58%	38%	5%	0%
5. Valoració dels coneixements tècnics				
President/a	45%	31%	24%	0%
Acadèmic/a	43%	41%	7%	9%
Professional	25%	58%	13%	5%
Estudiant	32%	49%	20%	0%
6. Valoració del lideratge				
President/a	38%	48%	10%	5%

Enquestes dutes a terme entre 2015 i 2016.
Grau de resposta: 83% (29 respostes de 35 persones enquestades)

Les persones que han ocupat les secretaries dels comitès externs són, en general, més crítiques amb l'actuació de la resta de companys. Les aportacions de les persones professionals són els aspectes pitjor valorats juntament amb les aportacions a l'informe extern de les persones acadèmiques i estudiants.

Taula 10. Valoració de les Unitats Tècniques de Qualitat de les universitats

	Molt adequada	Adequada	Poc adequada	Gens adequada
1. Perfil i composició dels CAE.	10%	80%	10%	0%
2. Visita prèvia.	100%	0%	0%	0%
3. Nombre i tipologia dels participants en audiències de professorat.	30%	70%	0%	0%
4. Nombre i tipologia dels participants en audiències d'estudiants.	30%	70%	0%	0%
5. Nombre i tipologia dels participants en audiències de titulats.	10%	80%	10%	0%
6. Actuació dels CAE.	50%	50%	0%	0%
7. Les rúbriques.	30%	60%	10%	0%
8. Suggestiments del CAE sobre el Pla de millora.	0%	90%	10%	0%
9. Desenvolupament del procés intern a la vostra institució.	30%	50%	20%	0%
10. Desenvolupament del procés extern.	20%	70%	10%	0%

Les valoracions que fan les persones responsables de les Unitats Tècniques de Qualitat de les universitats catalanes són molt favorables (Taula 10).

LES MILLORES INTRODUÏDES

Al llarg dels quatre primers anys d'implantació s'han dut a terme diferents millores fruit dels resultats de les enquestes de satisfacció, les reunions mantingudes amb vicerectors/res, persones responsables d'UTQ i les assessores d'AQU. Les més rellevants són les següents:

■ Formació de CAE

- Ampliació del temps de formació
- Avaluació de casos pràctics reals
- Major èmfasi en l'actuació del CAE durant la visita
- Elaboració de vídeos per a la formació a distància

■ Procediment

- Deslligament de l'acreditació de dimensions addicionals de l'acreditació estàndard: els dos processos es duen a terme de forma separada.
- Unificació en un sol pas de la presentació i resolució de les al·legacions als informes externs de visita i d'acreditació.
- Inclusió de la possibilitat de presentar un recurs davant de la Comissió d'Apel·lacions contra la decisió final de les CEA respecte de les qualificacions de les dimensions (s'assoleix en progrés vers l'excel·lència, s'assoleix, s'assoleix amb condicions i no s'assoleix).
- Elaboració i publicació del document «Terminis i procediment per a la presentació de les sol·licituds d'acreditació de títols».
- Incorporació als CAE persones acadèmiques internacionals.

■ Criteris i rúbriques

- La CAIP aprova els criteris mínims que han de complir les titulacions avaluades per poder obtenir una acreditació en progrés vers l'excel·lència. També estableix els criteris per atorgar una acreditació condicionada i les condicions en què una titulació no pot ser acreditada.
- Se simplifiquen les rúbriques, especialment, les relacionades amb la dimensió de professorat.
- S'introdueixen rúbriques a tots els estàndards de la dimensió relativa a la Qualitat del programa formatiu i s'incorpora l'estàndard sobre l'aplicació de la normativa legal vigent.
- Elaboració i publicació del document «Evidències i indicadors recomanats per a l'acreditació de graus i màsters».

■ Secretaries

- S'incorporen persones expertes externes a AQU.

■ Retribucions

- El Consell de Govern d'AQU aprova una millora en la retribució a les persones expertes.

■ Metodologia

- S'han dut a terme 3 revisions per introduir canvis en el procediment (al·legacions i dimensions addicionals), incorporació de criteris per atorgar l'acreditació en progrés vers l'excel·lència i amb condicions, simplificació de les rúbriques i actualització als nous ESG.
- S'incorpora també un apartat sobre els resultats de l'acreditació que detalla el contingut de l'informe d'acreditació, segells i certificats; i efectes de l'acreditació.
- S'incorpora l'apartat de seguiment i millora continua.
- S'agrupen totes les referències en un apartat final.
- Elaboració i publicació del document «Evidències i indicadors recomanats per a l'acreditació de graus i màsters».

■ Tecnologia

- Es crea una aplicació informàtica per recollir els resultats de l'acreditació i generar informes en forma de llibres MS-Excel.
- S'incorporen a l'aplicació els protocols d'avaluació.
- Es crea una aplicació informàtica per a la gestió i valoració de les persones expertes.
- Es crea una solució informàtica perquè les universitats puguin generar els segells d'acreditació de les seves titulacions i els puguin incorporar a les seves pàgines web.
- Es compra una llicència de Basecamp i es creen espais de col·laboració per als CAE i les secretaries externes per millorar la coordinació del procés.
- S'implanten els portals EUC informes, EUC estudis i EUC dades.

REPTES PER AL PROPER QUATRIENNI

- Assolir la paritat de gènere en les presidències del CAE.
- Incrementar la presència de persones avaluadores internacionals.
- Millorar la retribució.
- Adaptar el procediment d'acreditació en les reacreditacions.
- Reducció dels terminis de resolució.
- Creació d'una plataforma que permeti generar informes de dades i indicadors per a l'elaboració dels autoinformes i per a l'ús dels CAE.
- Inici de l'acreditació dels programes de doctorat.

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

 www.aqu.cat

 [@aqucatalunya](https://twitter.com/aqucatalunya)